

Riigi ja kiriku ühiskomisjoni alakomisjonid said kokku
Kultuuriväärtuste küsimustes otsustati Narva kiriku taastamise projekti lisada oreli hange.

Peapiiskop Urmas Viilma kutsub üles olema ettevaatlik
Vaimulikke peab ta eesliinitöötajateks.

Emadepäevaks
Eesti emadele palju õnne!

EESTI KIRIK

www.eestikirik.ee

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku ajaleht

5. mai 2021 Nr 19 (1534)

Hind 1.00 €

Kirikukogu andis loa piiskopkondade moodustamiseks

Kirikukogu tegeles oma 27. ja 28. aprilli koosolekul EELK põhikirja muutmise ja kirikuseadustiku muutmiselega.

Kirikukogu on EELK kõrgeim seadusandlik ja korraldav organ. Kirikukogusse kuulub 65 liiget ja lisaks neile emerituuris olevad piiskopid hääleõigusega. Põhikirja muutmise kuulub kirikukogu võimkonda. Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud vähemalt kaks kolmandikku kirikukogu liikmetest. Seega oli vaja põhikirja muutmiseks vähemalt 44 kirikukogu liikme poolthäälet. Koosolekul balanseeriti põhikirja muutmisel väga selle piiri peal.

Jäädi algse päevakorra juurde

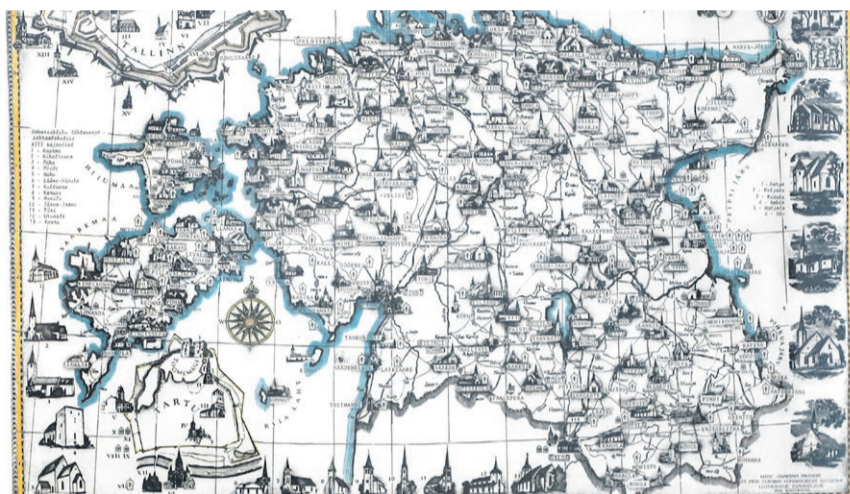
Kirikukogul osales selle alguses 55 kirikukogu liiget. **Tiit Kuusemaa** esitas protesti seoses virtuaalse koosolekuga, sest kirikuseadus ei näe ette kirikukogu e-koosolekuid. Kuusemaa toonitas vastuväitena e-kirikukogule, et hääletuse salajasus pole tagatud. Samuti pole tagatud koosoleku konfidentsiaalsus. Ka on inimeste digivõimekus erinev.

Urmas Arumäe leidis vastates, et formaalne regulatsioon küll puudub, kuid samas ei saa kirikuelu piirangute tõttu jääda seisma. Tehnilise poole eest vastutav **Thomas Nigola** vastas, et ka salajane hääletus on siiski võimalik avaliku hääletuse kõrval. Viilma rõhutas vastuses, et koosolekul on avalikud. Leiti, et kui päevakord kiidetakse heaks, siis võib kirikukogu siiski toimuda ja on pädev otsustama.

Ka päevakorra arutamise juures oli sel korral arutelu. Osa kirikukogu liikmeid palus kirikukogu 7. istungjärgu päevakorrast jätta välja põhikirja ja kirikuseadustiku muutmise eelnõud, mis puudutavad piiskopkondade loomist. Selle muudatusettepaneku poolt hääletas 15, vastu oli 39, erapooletuks jäi 7. Päevakord jäi muutmata ning kirikukogu osales etteantud päevakorra alusel. See, et piiskopkondade loomise punktide väljajätmise poolt hääletas 15 saadikut, osutab, et kirikukogu polnud sugugi ühtsel seisukohal antud teema kohta. Päevakord võeti vastu ja pärast 75minutilist sissejuhatast võis koosolek alata.

Koroona mõju kiriku majandusele

Kantsler **Andrus Möttus** selgitas kirikukogule Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku 2020. aasta eelarve täitmise aruannet. Koroona-aeg jättis oma jälje ja kiriku tulud langesid. Positiivne on see, et liikmeannetused ei ole vähenenud. Küll aga vähenesid korjanduse tulud ja annetused talituste eest ning ka renditulud. Samas riik toetas kirikut selles omapoolse toetusega, mis korvas koroonaakriisi piirangute põhjustatud majanduskaotusi. Transpordija koosolekute kuludes saavutati

Igast kirikust võib saada katedraalkirik. Olev Soansi graafiline kaart „Sacroriorum charta architecturae Estoniae“, 1977. a. ARVO TARMULA

koroonaaja piirangute tingimustes kokkuhoidu, kuid trükiste hulk kasvas.

Langesid liikmesannetajate arv, ristitute ja konfirmeeritute arvud. Enim kannatasid kantsleri analüüsi põhjal need kogudused, kes teenisid tulu seoses turismiga. Konsistoriumi 2020. aasta tulude laekumine oli 3% väiksem eelarvelisest kohustusest ja eelarveliste fondide eraldistest laekus konsistoriumile 515 563 eurot, mis oli 43 897 eurot plaanitust vähem. Kirikukogu kinnitas eelarve täitmise aruande.

Piiskopkondade moodustamine

Põhjalikku ja emotsionaalset arutelu põhjustas kirikukogul piiskopkondade loomise teema. Nimelt pakkus eelnõu põhikirja muutmist lausega, milles esimest korda mainitakse terminit piiskopkond: „Piiskop on peapiiskopi alaline asetäitja ja abiline EELK või mõne tema piiskopkonna, diasporaa piirkonna või tööala juhtimisel.“ Muudatusettepanek sätestab, et „Piiskopkond on EELK struktuuriüksus, mis koosneb kirikukogu kindlaks määratud praostkondadest“. Samuti tõi põhikirja muudatus sisse katedraalkiriku mõiste, kus teenib piiskop.

Tegu on kiriku jaoks sisulise muudatusega. Seni olid piiskoppidel teenimiskiirkonnad. Põhikirja muudatusettepanek toob aga sisse piiskopkondade mõiste. See tekitab elavat ja samas sõbralikku arutelu. Arutelus toodi esile nii piiskopkondi toetavaid kui ka vastuargumente. Kõlama jäid mõtted praostkondade rolli vähenemisest.

Esitati küsimus, kas ikka nii väiksel kirikul on vaja piiskopkondi. Seati küsimärgi alla piiskopkondadega seonduvad kulud. Samas leiti, et piiskopkonnad on igati loogilised territoriaalsed jaotused. Piiskopkond väldib ebamäärasust piiskoppide teenimisterritooriumi määramisega, milles praostkond võib paljus mõjutada, millise piiskopi haldusalasse ta kuulub ja milles puudub loogika.

Pärast pikka arutelu toimunud hääletusel pooldas piiskopkondade loomist 46, vastu oli 13 ja erapooletuks jäi 2 kirikukogu liiget. Kuna põhikirja muutmiseks oli vaja kahe kolmandiku ehk 44 kirikukogu liikme toetust, siis leidis antud põhikirja muutmise ettepanek kirikukogu toetuse. Seega võib tulevikus kirikukogu asuda tööle piiskopkondade määramisega ning otsustada, mitu piiskopkonda luuakse ja millistest praostkondadest piiskopkonnad koosnevad.

Kirikukohtu tegevus lõpetati

Põhikirja muudatused tähendavad ka kirikuseadustiku muutmist. Siin läbisid mitmed muudatused esimese lugemise ja juunis toimuv kirikukogul jätkatakse teise lugemise, mille järel võetakse need vastu. Näiteks üks muudatus, mida arutatakse, seisneb selles, et piiskopkonda juhib piiskop, kes võib moodustada nõuandva organina piiskopkonna nõukogu, kuhu kuulub piiskop, piiskopkonna praostid, katedraalkiriku koguduseõpetaja ning piiskopkonda kuuluva iga praostkonna sinodi poolt valitud üks ilmikliige.

Emotsioone tekitas põhikirja muutmise eelnõu, mis lõpetas kirikukohtu tegevuse. Peapiiskop mainis, et kirikukohus sisuliselt pole töötanud ja selle järele pole seetõttu vajadust. Pärast arutelu otsustas kirikukogu lõpetada kirikukohtu tegevuse. Võimalikke kaebusi peapiiskopi, piiskopi või konsistoriumi otsuste õiguspärasuse küsimuses menetleb edaspidi kirikukogu õiguskomisjon, kes ei oma otsuste peatamise õigust, vaid saab vaidluste puhul anda hinnangu asjaajamise korrektsuse kohta.

Kirikukogu tegeles sel korral oluliste sisuliste küsimustega ning möödus väga sõbralikus ja heas õhkkonnas. Töö jätkub järgmisel istungjärgul, mis toimub eeldatavasti seitsmendal juunil.

KAIDO SOOM
KIRIKUKOGU LIIGE

Kui hing vajab hoidmist
HINGHOIUTELEFON 24/7
116 123

Olen teiega

SA Ajaleht Eesti Kirik nõukogu otsusega ja lehe omaniku, EELK kirikuvalitsuse heakskiidul olen 1. maist Eesti Kiriku peatoimetaja. Tahan mulle usaldatud ametit pidada hoole, armastuse ja rõõmuga.

Ma ei ole fatalist, sest hindan kõrgelt inimese vaba tahet ning kaasarääkimise võimalust oma sammude seadmisel, aga enda jõudmist kirikulehe tegijaks tuleb pidada küll millekski, mis oli „tähtedes kirjas“. *Vet tä oll siss määrat*, oleks mu esimesa Võru murdes täheldanud, viidates sellele, et inimene teeb plaane, aga Jumal juhib.

Kui pärast keskkooli 1991. aastal Tartu ülikoolis just taasavatud usuteaduskonda astusin, oli sooviks koguda teadmisi, teadmata, millise ameti jaoks. Dekaan prof **Kalle Kasemaa** kultiveeris suhtumist, et ülikool pole ametikool, vaid akadeemilise vabaduse kants. Ometi survestati stuudiumi lõpusirgele jõudnud leidma viimaseks suvevaheajaks endale nn praktikakoht mõnes kiriklikus asutuses.

Mina koos kursusevend **Urmas Pettiga** jõudsin Eesti Kirikusse. Urmas jäi lehetööle ka sügissemestri alguses, aga mina jõudsin tagasi pärast teoloogiaõpingute lõpetamist. Siis, kui tuli juba tõsiselt valida, milline palgatöö igapäevaleiva lauale toob.

Sellest suvest 1995 olen jäänud. Tudeerides paralleelselt veel gümnaasiumi usundiõpetuse õpetaja kvalifikatsiooni saamiseks pedagoogikat ning ka magistriastmes ajakirjandust. Lehetööst olen eemal olnud vaid loetud aastad seoses eraeluliste seikadega. Olen abielus ja kahe poja ema. Akadeemiliselt kuulun korporatsiooni *Filiae Patriae*.

Olen ristitud ja leeris käinud Urvaste kirikus, siis kui koguduse õpetaja oli **Villu Jürjo**. Tudengina elasin kaasa Tartu Ülikooli koguduse taassünnile ning hiljem kahe väikese, ülikooli ja Jaani koguduse ühinemisele ning tuhande tõusnud Jaani kirikusse kodu rajamisele. Nüüd olen Tartu Ülikooli-Jaani koguduse liige, mida tajun oma vaimse koduna.

Jätkan äsja peatoimetaja ametist lahkuv **Sirje Semmi** jälgedes. Olen oma mentorilt 25 aasta jooksul palju õppinud ning sõandasin tema mantlipärijaks saada üksnes teadmisel, et saan Sirje nõustamisega arvestada tulevikuski.

Iga väljaanne on suuresti peatoimetaja nägu, aga rohkem siiski oma lugejate moodi. Eesti Kiriku palge kujundamisse saab iga inimene panuse anda. Ootan ja arvestan seda. Omalt poolt luban teha kõik selleks, et ligi sada aastat tagasi asutatud ja rohkem kui 30 aastat tagasi taasasutatud Eesti Kirik püsiks ja oleks oluline oma lugejale. Olla terve kiriku ajaleht - seda, või mitte midagi, on deviis, millest lähtun oma töös.

LIINA RAUDVASSAR

Mõned aastad tagasi suvistepühiks kaseoksi koju viimas. Nelipühi vaimust tahan hoida jalale lambiks Eesti Kirikut tehese. ERAKOGU

Tänu olgu Jumalale, kes ei ole heitnud kõrvale mu palvet ega ole mult ära võtnud oma heldust! (Ps 66:20)